

INTERNATIONAL WEEKLY

№ 3

15.02.2019 – 28.02.2019

Foreign
Policy
Research
Institute

Friedrich Naumann
STIFTUNG **FÜR DIE FREIHEIT**

ЗМІСТ

Україна – Європейський союз	3
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	3
<i>Робочий візит Дональда Туска засвідчує глибоку повагу до України</i>	<i>3</i>
Інші події в ЄС	6
Зовнішня політика	11
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	11
<i>Невтішні результати Мюнхенської конференції з безпеки: російський газ руйнує євроатлантичну солідарність</i>	<i>11</i>
Двосторонні відносини.....	14
КАНАДА.....	14
КАТАР.....	14
ЧЕХІЯ.....	15
УГОРЩИНА.....	15
ГРЕЦІЯ.....	15
ПОЛЬЩА	16
ЄС	17
МЕКСИКА	17
ІЗРАЇЛЬ.....	18
Опір російській гібридній війні	19
АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ	19
<i>В Сочі дано старт поглинанню Білорусі Росією.....</i>	<i>19</i>

Україна – Європейський союз

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Робочий візит Дональда Туска засвідчує глибоку повагу до України

Президент України Петро Порошенко та президент Європейської Ради Дональд Туск, який прибув до Києва із візитом солідарності, у вівторок, 19 лютого, вшанували пам'ять жертв розстрілу протестувальників під час Євромайдану. Далі європейський гість прибув до українського парламенту, де саме проходило засідання у зв'язку з п'ятою річницею початку збройної агресії Росії проти України. У своєму виступі з трибуни Верховної Ради, Туск підтвердив відданість Брюсселя партнерству з Україною, а також запевнив, що Європа ніколи не визнає російську анексію Криму та не відмовиться від антиросійських санкцій. "Ви встояли, хоча ваші партнери не завжди допомагають вам так, як належить... Також ЄС не змириться з жодним актом агресії РФ на морі", - сказав Туск, явно у контексті захоплення Росією українських моряків у Керченській протоці.

Туск виголошував свою промову українською мовою і заявив, що попри протидію деяких "друзів Росії" у Євросоюзі, друзі України гарантують їй подальшу підтримку в боротьбі за спільні європейські цінності та відбиття російської агресії. "Не може бути справедливої Європи без незалежної України. Не може бути безпечної Європи без безпечної України. Простіше кажучи, не може бути Європи без України!" - сказав Туск і дав п'ять порад офіційному Києву. Серед них він згадав про необхідність уникнути внутрішніх чвар під час виборів президента і парламенту цього року, реваншу націоналізму і "наркотику популізму". "Основа об'єднаної Європи - це солідарність замість егоїзму, історична правда замість пропаганди. Небезпека спокуси радикального популізму народжується з комплексів і слабкості. А українці сьогодні мають всі підстави і права почуватися гордими і сильними", - сказав Туск інформує Deutsche Welle. Також він закликав продовжити боротьбу з корупцією і відкрити соціальні ліфти для молоді.

Президент України Петро Порошенко, який теж виступав у Верховній Раді, завершив свою промову підписанням змін до Конституції, які закріплюють прагнення України стати членом Європейського Союзу і НАТО. Він наголошував, що вбивство Небесної Сотні стало початком кривавої війни, яку Росія розв'язала заради відновлення імперії, а анексія Криму і окупація частин території Донбасу стали прелюдією гібридної війни не тільки проти України, а й проти Заходу.

Із зали пролунала і критика: лідер Меджлісу кримськотатарського народу Рефат Чубаров закликав президента Порошенка якнайшвидше винести на затвердження Верховної Ради проект закону про зміни до української Конституції, якими закріплюється статус кримськотатарської автономії. "Право кримськотатарського народу на самовизначення, як корінного народу України,

надасть нашій державі і міжнародним партнерам нові правові інструменти і важелі з відновлення суверенітету України над Кримом", - пояснив Чубаров, як повідомляє Deutsche Welle.

У засіданні також взяли участь депутати польського і литовського сеймів. Головний же гість - Дональд Туск - виступом у Верховній Раді не обмежився. За програмою візиту він також встиг відвідати Львів. Там він прогулявся містом, зустрівся із мером Андрієм Садовим та залишив запис у Книзі почесних гостей.¹

Візит президента Європейської ради Дональда Туска став неординарною подією у політичному житті України. Але попри любов до України, Туск продемонстрував, що **Європа втомилася від нашої держави і чекає рішучих кроків Києва у питаннях конфлікту з Росією та боротьби з корупцією**. Таку думку висловив "Апострофу" дипломат, головний радник Міжнародного центру перспективних досліджень (МЦПД) Василь Філіпчук.

Виступ президента Європейської Ради Дональда Туска в українському парламенті, та ще й українською мовою, дійсно став неординарною подією. Хоча, по суті, високий гість чогось кардинально нового чи незвичайного не сказав. Україна є частиною Європи – це географічний факт. ЄС вітає європейські прагнення України. ЄС не визнає анексії Криму та продовжуватиме санкції щодо РФ – мінімально правильна та раціональна позиція для ЄС в умовах, коли нічого більшого у відповідь на російську агресію одна частина ЄС не може, а інша – не хоче робити. Як у викладі позиції ЄС щодо України, так і в рекомендаціях "що робити" Туск повторив раніше висловлювані тези, але зробив це врівноважено, щиро, стримано, емоційно і толерантно, при відсутності пихи і самолюбвання – це все те, чого так не вистачає багатьом, навіть найкращим вітчизняним спікерам. І це те, що справді підкупило усіх, хто слухав цей чудовий виступ.

Хоча ні, дещо нове президент Європейської ради таки сказав. Точніше – процитував. Дональд Туск зачитав частину вірша Галини Крук "Усі ми, Європо, так глибоко стурбовані", де львівська поетеса жорстко дорікнула ЄС за відсутність ефективної допомоги Україні тоді, коли відбувалися вбивства на Майдані. Те, що посадовець такого рівня включив до свого виступу такі жорсткі критичні слова на власну адресу, є по суті визнанням з боку ЄС своєї частки відповідальності за брак адекватної реакції на події у нашому регіоні.

Це справді дещо нове. **В ЄС не люблять говорити про власні помилки, тим більше визнавати їх так голосно і на такому рівні**. Зробити це міг хіба що лише дійсно представник Польщі в керівництві ЄС, якому біль українців ближча і зрозуміліша, і який може собі дозволити такі слова за півроку до завершення свого перебування на посаді. Найближчим часом наавряд чи знайдеться ще декілька політиків такого рівня, які будуть спроможні на подібні кроки. Атмосфера всередині Європи змінюється – і у дискусіях щодо майбутнього самої Європи, і при обговоренні стосунків із сусідами. "Ukraine fatigue" (втома від України), знову стає улюбленим словом чиновників у європейських столицях, коли мова заходить щодо стосунків з нашою державою. Залишається, звичайно, надія на перезавантаження країни після виборів – але вона дуже і дуже незначна.²

Отже, Президент Європейської Ради Дональд Туск в котрий раз висловлює жест своєї незмінної підтримки нашій державі. Візит Туска в Україну на чергову річницю Революції гідності засвідчує, що ЄС схвалює і допомагає нашому прямуванню євроінтеграційним курсом, надалі буде солідарним з Україною. Тому

¹ <https://www.dw.com/uk/туск-у-києві-візит-солідарності-і-заохочення-до-реформ/a-47589680>

² <https://apostrophe.ua/ua/article/politics/foreign-policy/2019-02-21/evropa-uje-ne-verit-ukraine-ochem-umolchal-donald-tusk/23966>

слід пам'ятати, що на обраному шляху здійснення реформ та виконання Угоди про Асоціацію з ЄС є нашими першочерговими завданнями.

Інші події в ЄС

У Латвії розміститься штаб Північної дивізії НАТО

15.02.19

Міністри оборони Естонії, Латвії та Данії підписали в Брюсселі угоду про взаєморозуміння з питання формування Штабу Північної дивізії НАТО

Міжнародний штаб Північної дивізії стане частиною військової структури НАТО і пов'яже військові частини і підрозділи регіону з вищою структурою управління альянсу, повідомляє Delfi.

Головним завданням Північної дивізії стане управління військовими операціями в своїй сфері відповідальності. З цією метою штаб приступить до планування і керівництва військовими операціями, планування та інтегрування діяльності доданих для посилення регіону частин і підрозділів НАТО, а також до організації на рівні штабів навчань відповідно до державних натівських планів оборони.

Державами-засновницями Північної дивізії є Естонія, Латвія і Данія. Відділення штабу дивізії в мирний час розміщуватимуться в Адажі у Латвії та Карупі в Данії. Першим начальником штабу Північної дивізії стане генерал-майор Збройних сил Данії.

Штаб Північної дивізії відкриється 8 березня в латвійському Адажі. Первинної оперативної готовності штаб досягне в першому півріччі 2019 року. Повна оперативна готовність буде забезпечена протягом декількох років.

Крім держав-засновників, до діяльності Північної дивізії будуть залучатися також збройні підрозділи інших союзників.

Еспресо

Латвія, Естонія і Фінляндія створюють спільний газовий ринок

15.02.19

Естонська компанія Elering, яка керує газотранспортною мережею країни, підписала договір з такими ж компаніями з Фінляндії та Латвії про створення до початку 2020 року латвійсько-фінсько-естонського газового ринку.

Про це повідомляє портал Delfi.

Укладена угода дає можливість забезпечувати за єдиним газовим тарифом імпорт газу в країни, що підписали договір і скасувати прикордонні збори між ними.

Це означає, що в 2020 році газ піде між Фінляндією, Естонією і Латвією без додаткових витрат, повідомили в Elering.

За словами голови правління Elering Тааві Вескімягі, який підписав у четвер угоду, зроблено важливий крок у напрямку єдиного регіонального ринку електроенергії та газу.

Європейська правда

Німеччина і Франція готують угоду про спільний експорт озброєнь

18.02.19

Берлін і Париж ведуть переговори про спільні процедури ліцензування експорту оборони.

Про це заявив у понеділок представник німецького уряду, пише Reuters.

Німецький журнал Der Spiegel у п'ятницю повідомив, що Німеччина та Франція у січні підписали оборонну угоду, спрямовану на регулювання експорту озброєнь до третіх країн.

"Це правда, що Німеччина і Франція ведуть переговори з питання експорту озброєнь", - заявив журналістам на прес-конференції прес-секретар уряду Штеффен Зайберт.

Він сказав, що Берлін і Париж ведуть переговори для досягнення офіційної домовленості з цього питання.

Європейська правда

Польща скасувала участь у саміті Вишеградської групи в Єрусалимі через заяви МЗС Ізраїлю

18.02.19

Прем'єр Польщі Матеуш Моравецький скасував візит польської делегації на саміт Вишеградської групи у Єрусалимі через заяви виконувача обов'язків міністра закордонних справ Ізраїлю Ісраеля Каца.

Про це йдеться у повідомленні канцелярії польського прем'єра у Twitter.

"Прем'єр Моравецький: я прийняв рішення, що польська делегація не поїде до Ізраїлю. Не поїде міністр закордонних справ Польщі Яцек Чапутович. Я прийняв таке рішення, оскільки слова, які пролунали з вуст міністра Каца, неприпустимі" - йдеться у повідомленні.

"Такі слова неприпустимі не тільки в дипломатії, а й в публічній сфері. Поляки постраждали найбільше після євреїв і ромів" - додав Моравецький, наголосивши, що євреї мирно жили поряд з поляками на теренах Польщі протягом сотень років.

Нагадаємо, в ефірі однієї з ізраїльських радіостанцій Ісраель Кац заявив, що "антисемітизм був уродженим у поляків перед Голокостом, під час і після нього".

Перед цим, коментуючи слова, приписані прем'єру Ізраїлю Беньяміну Нетаньяху, Кац зазначив: "Наш прем'єр висловився чітко. Я сам є сином тих, хто пережив Голокост. Як кожен ізраїльтянин і єврей, я можу сказати: ми не забудемо і не пробачимо. Було багато поляків, які співпрацювали з нацистами, і, як казав Іцхак Шамір (екс-прем'єр Ізраїлю. – Ред.), "поляки всмоктували антисемітизм з молоком матері". І ніхто не вказуватиме нам, як ми повинні вшановувати своїх загиблих".

Посла Ізраїлю у Варшаві Анну Азарі викликали до МЗС Польщі у зв'язку з заявою міністра.

Європейська правда

У Литву доставили закуплені у США ракетні комплекси Javelin

19.02.19

В Литву прибула ще одна партія переносних протитанкових ракетних комплексів Javelin, придбаних у США.

Про це повідомило литовське міністерство оборони у вівторок, 19 лютого.

Закупка цих ракет коштувала Литві понад 20 млн доларів, четверту частину цієї суми виділили США. Ці системи надійдуть на озброєння підрозділів сухопутних сил Литви.

"США є стратегічним партнером Литви і ключовим союзником із забезпечення безпеки у Балтійському регіоні. Куплені у США протитанкові комплекси Javelin вносять особливо значний внесок у довгострокове підвищення бойових потужностей литовської армії і зміцнення стримуючого впливу", - прокоментував міністр оборони Раймундас Каробліс.

Javelin, протитанкова ракетна система середньої дальності, здатна знищувати сучасні танки з реактивною бронєю вдень і вночі на дистанції від 75 до 2,5 км.

Європейська правда

**Франція оштрафувала швейцарський банк UBS на 3,7 млрд євро
20.02.19**

Сума штрафу стала рекордною в історії французького правосуддя серед усіх справ, що стосуються ухилення від сплати податків.

Кримінальний суд Парижа оштрафував найбільший швейцарський банк UBS на 3,7 млрд євро за відмивання грошей і зобов'язав його виплатити 800 млн євро судових витрат. Про це повідомляє Le Figaro в середу, 20 лютого.

Відзначається, що суд повністю задовольнив клопотання прокуратури. Сума штрафу стала рекордною в історії французького правосуддя серед усіх справ, що стосуються ухилення від сплати податків.

Крім того, п'ять з шести колишніх керівників UBS були засуджені до умовних термінів тюремного ув'язнення і штрафів до 300 тисяч євро.

Юристи швейцарського банку мають намір оскаржити рішення французького суду.

За даними слідства, UBS організував схему ухилення сплати від податків для тисяч заможних клієнтів із Франції в період з 2004 по 2012 роки. Він давав їм можливість відкривати рахунки в Швейцарії без попередження французької влади. В результаті махінацій повз податкові органи Франції були проведені, за різними даними, від 8 млрд до 23 млрд євро.

Напередодні стало відомо, що найбільший комерційний банк Данії Danske Bank припиняє діяльність в Росії і країнах Балтії через підозру у відмиванні мільярдних сум через його естонський підрозділ.

Кореспондент

**ЄС – Молдові: вибори показали,
що виборче законодавство потребує змін**

25.02.19

Європейський союз заявляє, що парламентські вибори у Молдові, які вперше пройшли за змішаною системою, підтвердили необхідність виконання рекомендацій Венеціанської комісії та БДПЛ/ОБСЄ щодо приведення виборчого законодавства до відповідності міжнародним стандартам.

Про це ідеться у заяві від імені речника служби зовнішніх дій ЄС, оприлюдненої у понеділок в Брюсселі.

"Це були перші вибори, проведені в рамках нещодавно введеної змішаної виборчої системи. Як вже виражалося у висновках Ради від 26 лютого 2018 року, більшість значних поправок, внесених до Виборчого кодексу в 2017 році, не відповідали деяким з ключових рекомендацій Венеціанської комісії Ради Європи та БДПЛ/ОБСЄ.

Проведення цих останніх виборів підтвердило необхідність виконання цих рекомендацій і продовження зусиль щодо приведення виборчого законодавства у відповідність з міжнародними стандартами", - ідеться у заяві.

У ЄС нагадали про попередні висновки міжнародних спостерігачів, згідно з якими вибори було визнано конкурентними, та такими, під час яких основні права в цілому дотримувалися.

Тим не менш, протягом всієї кампанії і в день виборів було зафіксовано заяви про тиск на державних службовців, ознаки підкупу голосів і зловживання державними ресурсами.

"Всі недоліки, виявлені спостережною місією БДПЛ/ОБСЄ, повинні бути усунені на основі рекомендацій БДПЛ/ОБСЄ з урахуванням майбутніх виборів на всіх рівнях", - йдеться у заяві.

У ЄС наголосили, що партнерство блоку з Молдовою буде як і раніше зосереджено на створенні відчутних переваг для громадян країни.

"У цьому дусі Європейський союз сповнений рішучості співпрацювати з тими силами в Республіці Молдова, які підтримують процес реформ, що лежить в основі Угоди про асоціацію, зокрема в тому, що стосується боротьби з корупцією і корисливими інтересами, незалежно від політичної приналежності, забезпечення незалежності судової влади і деполітизації державних інститутів", - йдеться у заяві.

Нагадаємо, перше місце з підсумками виборів у Молдові зайняла проросійська партія соціалістів, однак вона не матиме голосів для формування уряду.

На другому місці – блок опозиції АСУМ, що об'єднав ключові опозиційні партії, очолювані Майєю Санду та Андреем Нестасе.

Європейська правда

Парламент Чехії ухвалив закон на випадок "жорсткого Brexit"

27.02.19

Сенат Чехії ухвалив закон щодо так званого "жорсткого Brexit", який регулює права громадян Британії у Чеській республіці.

Про це повідомляє видання Novinky.

Нижня палата чеського парламенту ухвалила закон у січні.

Закон набуде чинності, якщо Лондон і Брюссель не зможуть досягти домовленостей щодо виходу Британії з ЄС.

Закон передбачає, що у відносинах між Чехією і Британією до кінця 2020 року нічого не зміниться. До 31 грудня 2020 року, у встановлений законом перехідний період, британці у Чехії збережуть ті ж права, що і громадяни інших держав-членів Євросоюзу.

Чеська влада в свою чергу розраховує на взаємність з боку Лондона у питання громадян Чехії, які проживають у Британії.

У Чехії проживають і ведуть економічну діяльність близько 8 тисяч громадян Британії. У Британії проживають не менше 40 тисяч чехів.

Європейська правда

У Європарламенті хочуть створити фінансову поліцію

28.02.19

Спеціальний комітет Європарламенту з податків затвердив дорожню карту для створення більш справедливого і ефективного оподаткування та боротьби з фінансовими злочинами

Про це повідомляє прес-служба Європейського Парламенту.

Першим пунктом в цьому плані значиться заклик до Європейської комісії негайно взятися до роботи над пропозицією про створення європейської фінансової поліції.

Також євродепутати запропонували створити спеціальний орган ЄС по боротьбі з відмиванням грошей.

Також вони наполягають на скасуванні схем з видачі так званих "золотих віз" і паспортів в обмін на інвестиції.

Євродепутати вказали сім країн ЄС, в яких спостерігаються ризики податкової гавані і які сприяють агресивного податковому плануванню: Бельгія, Кіпр, Угорщина, Ірландія, Люксембург, Мальта та Нідерланди.

Після неодноразових викриттів за останні п'ять років (Luxleaks, Panama Papers, Football leaks і Paradise papers) Європарламент вирішив заснувати 1 березня 2018 року Спеціальний комітет з фінансових злочинів та униканню від сплати податків.

Еспресо

Зовнішня політика

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

Невтішні результати Мюнхенської конференції з безпеки: російський газ руйнує євроатлантичну солідарність

З 15 по 17 лютого проходила 55-та Мюнхенська конференція з безпеки. Тем для розмов накопичилось чимало: початок нової «холодної війни» Росії проти Заходу, торговельна війна між США та Китаєм. Однією, якщо не з ключових, то принаймні, з важливих подій конференції, стала суперечка між канцлером Меркель та віце-президентом США Майком Пенсом.

Предметом цих суперечок стало відношення до Росії. Меркель вперше заговорила про необхідність відновлення співпраці з РФ. Пенс рішуче заперечив. «Америка сильна, як ніколи, і Америка знову стала лідером на світовій арені», – запевнив він. Пенс вкотре заявив, що Вашингтон виступає проти будівництва газопроводу «Північний потік-2», завдяки якому російський газ буде в значних обсягах надходити в Німеччину дном Балтійського моря. «Ми не можемо зробити Захід сильнішим, стаючи залежними від Сходу», – підкреслив він, інформує Главком.

До слова, і Трамп неодноразово дорікав Меркель поглибленням залежності від російського газу. Меркель натомість заявила, що твердження про ненадійність Москви як постачальника енергії безпідставні. Під час дискусії канцлер додала, що виключати Росію з політичного процесу не можна. Пенс відповів, що Вашингтон досі намагається притягнути Москву до відповідальності за анексію Криму і спроби дестабілізувати Захід кібератаками і дезінформацією. «**З геостратегічної точки зору, Європа не зацікавлена у припиненні всіх відносин з Росією**», – цитує канцлера Главком.

Столтенберг також нагадав, що відразу кілька країн-членів НАТО визнали порушення Росією Договору про обмеження ракет середньої і меншої дальності (ДРСМД). «Наше занепокоєння щодо ДРСМД з'явилося майже шість років тому. Тоді США, консультуючись з НАТО, підняло це питання з Росією ... Але ми повинні зрозуміти, що не тільки США, а відразу кілька союзників самостійно визначили, що Росія порушує Договір», – зазначив Столтенберг. Щодо ДРСМД: Меркель у своєму виступі на конференції в Мюнхені закликала Китай підключитися до діалогу про роззброєння. Однак Ян Цзечи, член Політбюро ЦК Компартії Китаю, навідріз відмовився. За його словами, у своїй концепції

озброєння Китай орієнтується «суто на потреби оборони». «Ми проти багатостороннього підходу до ДРСМД», – пояснив він таку позицію.

Президент України Петро Порошенко у Мюнхені провів низку зустрічей, зокрема з Ангелою Меркель. Порошенко наголосив на важливості посилення тиску на Росію для звільнення полонених українських моряків, незаконно затриманих у Керченській протоці, а також усіх українських заручників, що утримуються як в Росії, так і на окупованих територіях Донбасу та Криму. Меркель з Порошенком скоординували дії з метою запровадження «Азовського пакету» санкцій. Крім того, однією з важливих тем переговорів стало питання запобігання російському втручання у президентські вибори в Україні. За словами Порошенка, він обговорював протидію Росії зі Столтенбергом і головою комітету Сенату США із закордонних справ Джеймсом Рішем, який є одним з авторів проекту рішення щодо санкцій «Азовського пакету».

На тлі нестабільної політичної ситуації у світі незмінною залишається лише риторика Москви: звичний «ихтамнет», перекладання відповідальності та уперте твердження: у Росії все чудово.³

Судячи з результатів 55-ї Мюнхенської конференції з безпеки, до порозуміння через дипломатію і діалог сьогодні дуже далеко. Незважаючи на глобалізовану структуру світу, численні запевняння різних країн про їхню готовність вирішувати конфлікти політичними засобами, **наразі національні держави все менше готові йти на компроміс заради глобальної безпеки. І тим паче жертвувати власними інтересами з метою захисту інших держав та світового ладу загалом.**

Після анексії Криму та вторгнення Росії на Донбас ми – українці, чомусь звикли, що будь-яка міжнародна конференція має надавати прерогативу виключно українському питанню. У Мюнхені цього не сталося (і це за останній рік не вперше), через що у багатьох від конференції залишився присмак розчарування.

Цьому існує декілька пояснень. **По-перше**, сьогодні світ переживає фазу гострих конфліктів. Окрім російсько-української війни, це і Сирія, і загострення протиріч між Іраном і Ізраїлем та Іраном і США, і прийдешній вихід США та Росії з Договору про ліквідацію ракет середньої і меншої дальності, і низка протиріч між Америкою та ЄС, в першу чергу щодо питання подальшого функціонування НАТО та євроатлантичної безпеки, а також міжнародний тероризм, який останніми роками став більш агресивним і жорстким.

По-друге, питання України відходить на другий план, бо ніхто не може дати чіткої відповіді на питання: **що робити з Росією?** Саме це і підтвердила у своєму виступі Ангела Меркель, яка, з одного боку, заявила про необхідність вирішення військового конфлікту в Україні, але з іншого, сказала, що потрібно зберігати відносини з Москвою.

З огляду на перебіг подій у Мюнхені в період з 15 по 17 лютого, можна окреслити декілька **важливих тенденцій**, які безпосередньо впливатимуть на контури світового ладу, що формується на наших очах. **Перш за все**, це **розкол між США та ЄС, який дедалі поглиблюється**. В свою чергу цю ситуацію буде використовувати на власну користь Росія, однією з тактичних завдань якої і є посилення дестабілізаційних процесів в Європі. Саме такі процеси дозволяють Москві вести **діалог з позиції сили** з різними країнами ЄС в форматі двосторонніх переговорів та досягати поставлених цілей, як, наприклад, реалізація проекту "Північний потік-2".

³ <https://glavcom.ua/world/observe/hto-nebezpechnishiy-putin-chi-tramp-pidsumki-myunhenskoji-konferenciji-z-bezpeki-570501.html>

Інша тенденція — це **загострення на Близькому Сході**. Заяви Ірану щодо необхідності війни з Ізраїлем можуть змінити усю наявну ситуацію у цьому регіоні. Початок активних бойових дій змусить США втрутитись у процес. Що стосується позиції Китаю, він буде спостерігати та очікувати свого зіркового часу — як щодо Європи і США, так і щодо Росії. Для України наразі не можна прогнозувати якихось неочікуваних та позитивних змін. **Захід й надалі говоритиме про необхідність дотримання Мінських угод, які сьогодні засвідчили свою подальшу неефективність.** США та ЄС також будуть дотримуватися продовження санкційної політики проти РФ та заяв на підтримку України. Крім того, і Захід, і Росія очікують на підсумки президентських виборів в Україні, аби зрозуміти, хто стане тією людиною, яка направлятиме українську зовнішню і внутрішню політику наступні п'ять років. **З огляду на особистість майбутнього президента нашої держави і буде вибудовуватись політика щодо України.**

Мюнхенська конференція з безпеки засвідчила, що світ сьогодні дуже хворий. Хворий на власні амбіції, емоції, непорозуміння, образи та бажання деяких країн правити іншими. І поки окремі національні держави не усвідомлять необхідності поступок заради загальної безпеки, доти ми житимемо у фрагментованому світі права сили, бізнесу та особистих інтересів і бажань нових авторитарних лідерів. Або ж ефективних популістів, які не вміють прорахувати наперед, а тільки й мріють про те, що стати на чолі нового світового ладу.⁴

Таким чином, не можна не погодитись з тим, що головним досягненням української делегації на 55-й Мюнхенській конференції було домовлення щодо запровадження «Азовського пакету» санкцій проти Російської Федерації під час зустрічей з західними партнерами. Втім ми спостерігаємо, що **міжнародна спільнота дедалі менше приділяє уваги Україні**, адже в світі починають з'являтися нові дестабілізаційні фактори, як це і було представлено на конференції. **Світовий устрій дедалі більше продовжує розхитуватись і напруга між країнами лише зростає.** Тим не менш, не варто чекати від Мюнхенської конференції вирішення усіх безпекових питань, оскільки її формат цього не передбачає.

⁴ <https://www.facenews.ua/columns/2019/326524/>

Двосторонні відносини

Канада

Канада виділить Україні \$25 млн на прозорі вибори

16.02.19

В Україну з Канади прийдуть понад 100 осіб для моніторингу чесності виборів.

Канада стурбована тим, щоб президентські вибори в Україні пройшли прозоро, і надасть \$25 млн для забезпечення безпеки від спроб зовнішнього втручання.

Про це заявила міністр закордонних справ Канади Христя Фріланд під час Українського ланчу, організованого Фондом Віктора Пінчука в рамках Мюнхенської конференції з безпеки.

«Для нас, тих, хто не є українцями, дуже важливо упевнитися у тому, що вибори [2019 року] будуть вільними, чесними та без втручання. Це є великим зовнішньополітичним пріоритетом Канади», — заявила Фріланд.

Вона також додала, що в Україну цього тижня вже прибуло 50 канадських спостерігачів. Ще понад сотня приїде уже перед проведенням виборів.

«Перебуваючи там, ми можемо допомогти українцям уже після виборів заявити світові та тим, хто хоче заперечити їм, що Україна — є демократичною країною, в якій відбулися вільні вибори», — зазначила міністр.

Фріланд закликала решту держав послідувати їхньому прикладу, а також долучитися до ОБСЄ у справі забезпечення прозорих виборів.

Нагадаємо, 31 грудня 2018 року в Україні стартувала кампанія чергових виборів президента, призначених на 31 березня 2019 року.

ЦВК 8 лютого завершила процес реєстрації на пост глави держави — усього зареєстровано 44 кандидати.

Главком

Катар

Міністр фінансів України здійснила робочий візит до Катару

20.02.19

18-19 лютого 2019 року українська делегація на чолі з Міністром фінансів України Оксаною Маркаровою здійснила робочий візит до Держави Катар, у ході якого були проведені зустрічі і переговори з Міністром фінансів Катару Алі Аль Емаді, Виконавчим директором Катарської інвестиційної адміністрації Мансуром Аль Махмудом, керівництвом провідних банківських установ країни - Катарського Національного банку (QNB), Центрального банку та інших.

Сторонами було обговорено економічну ситуацію в обох державах, перспективи інвестиційної співпраці у різних галузях. Оксана Маркарова поінформувала катарську сторону про прогрес України у впровадженні реформ упродовж останніх років у державному банківському секторі.

Домовлено про продовження двосторонніх контактів, у т.ч. під час міжнародних спеціалізованих заходів, а також про вивчення можливостей реалізації проєктів, що становлять взаємний інтерес.

У ході візиту українську делегацію супроводжував Посол України у Катарі та співробітники дипмісії.

Міністерство закордонних справ України

Чехія

З Чехії до України прибуде конвой з гуманітарною допомогою

21.02.19

Дві вантажівки з 46 тоннами гуманітарної допомоги вирушать з Чехії на схід України в понеділок, 25 лютого.

Про це пише Radio Praha.

Конвой, що прямуватиме до міста Слов'янськ Донецької області, міститиме гігієнічні засоби, теплий одяг та покрівельні матеріали для людей, що живуть на лінії фронту. Допомога організована філією Charita Česká republika у Крнові та "Українською ініціативою в Чеській Республіці".

Загалом чеська державна допомога українському демократичному оновленню та трансформації, починаючи з 2014 року, склала вже 8 мільйонів євро.

Європейська правда

Угорщина

Офіційна Угорщина вже називає освітній закон в Україні "напівфашистським"

22.02.19

Офіційний Будапешт вважає "напівфашистським" український закон про освіту і продовжує наполягати на внесенні змін.

Про це заявив глава адміністрації прем'єр-міністра Угорщини Гергей Гуйяш, повідомляє прес-служба уряду.

"Україна в даний час має уряд, який топче права меншин, який прийняв "напівфашистський" закон про освіту", - сказав він, додавши, що Угорщина продовжує внесення змін в законодавство.

Відповідаючи на питання щодо президентських виборів в Україні, Гуйяш сказав, що "щиро сподівається, що Угорщина зможе достукатися до нової адміністрації, оскільки вони не змогли спілкуватися з нинішньою".

Раніше угорський прем'єр Віктор Орбан заявляв, що домовленості з чинним політичним керівництвом України для Будапешта не є можливими.

Як відомо, Угорщина блокує проведення засідань Комісії Україна-НАТО, заявляючи про нібито порушення прав угорців, які живуть в Україні, через положення закону про освіту, яким визначено, що мовою освітнього процесу в навчальних закладах є державна мова.

Європейська правда

Греція

Щодо візиту українських парламентарів до Грецької Республіки

23.02.19

20 - 22 лютого ц.р. у Афінах перебували з робочим візитом Уповноважена ВРУ з прав людини Л.Денісова та депутат, член Депутатської групи ВРУ з міжпарламентських зв'язків з ГР І.Суслова, які взяли участь у роботі Конференції з нагоди 20-ї річниці заснування Інституту Омбудсмана Греції.

У ході візиту відбулася зустріч Уповноваженої Верховної Ради України з прав людини Людмили Денісової з Омбудсманом Грецької Республіки Андреасом Поттакісом за участю депутата Верховної Ради України Ірини Суслової та Посла України Сергія Шутенка.

Головною темою розмови стало питання дотримання прав громадян України та Греції. Зокрема, питання захисту прав 168 громадян України, які чекають на призначення вироків або вже відбувають покарання в грецьких в'язницях.

Посольство України в ГР активно співпрацює з Омбудсманом Греції з метою забезпечення належної медичної допомоги зазначеним українським громадянам та покращення умов їх утримання.

За підсумками візиту сторони підписати важливу Угоду про співробітництво між Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини і Омбудсманом Греції Республіки.

Сторони домовилися продовжувати пряму взаємодію і координацію спільних зусиль задля захисту прав громадян України в Греції та дотримання прав громадян Греції в Україні у скрутних ситуаціях.

Міністерство закордонних справ України

Польща

Посольство Польщі висловило ноту протесту МЗС України

26.02.19

Посольство Польщі в Києві висловило ноту протесту Міністерству закордонних справ України у зв'язку зі спробами релятивізувати злочин у Гуті Пеняцькій. Про це у понеділок, 25 лютого, повідомила речниця дипломатичного відомства Польщі Ева Суvara. Про це повідомляє УНН з посиланням на "Польське Радіо".

За словами Суvари, прикладом спроби релятивізації трагічних подій у Гуті Пеняцькій є, зокрема, "інформаційна таблиця, що встановлена у 2018 році неподалік пам'ятника жертвам, яка містить фальшиву інформацію про перебіг злочину з 1944 року, а також напис у місці пам'яті українців, котрі загинули у населених пунктах за 20 км від Гуті, у якому говориться про вшанування українських жителів сусідніх сіл, закатованих польськими шовіністами та радянськими партизанами".

"Посольство Республіки Польща в Києві звернулося у цій справі ізнотою протесту до МЗС України, наголосивши, що місця пам'яті з таким текстом ставлять сумнів заявлену владою України політику добросусідства та примирення у відносинах з Польщею, а також просить українську сторону роз'яснити законність та обставини встановлення обох об'єктів", - повідомила речниця МЗС Польщі.

За її словами, у ноті наголошено, що Польща відкрита до діалогу для роз'яснення історичних суперечностей.

На таблицю, що стоїть поруч із пам'ятником жертвам трагедії, на якій по-українськи, по-польськи та по-англійськи написано, що за злочин відповідають "німецькі нацисти", а у селі діяли "польські загони", звернули увагу теж під час торішніх заходів у 74-і роковини погрому в Гуті Пеняцькій.

Віце-президент Інституту національної пам'яті Польщі Кшиштоф Швагжик тоді відзначив, що зміст напису на таблиці – це "провокація з боку певних українських сил, котрі хочуть переписати історію". "Незважаючи на те, скільки би таких таблиць не з'явилося, ніщо не змінює факту, що 28 лютого 1944 року жителі Гуті Пеняцької були вбиті українцями на німецькій службі", - сказав Швагжик.

Раніше, Дуда звинуватив СС "Галичина" та УПА у "геноциді" у Гуті Пеняцькій.

Зазначимо, минулого року 26 лютого президент Анджей Дуда у своєму зверненні також звинуватив українських солдатів та націоналістів у "геноциді" проти поляків у селі Гута Пеняцька в 1944 році.

УНН

ЄС

Україна та ЄС посилюють співпрацю у сфері підтримки малого та середнього підприємництва та участі українських партнерів в європейських програмах COSME та Horizon 2020

26.02.19

26 лютого 2019 року у Брюсселі відбулося засідання Робочої групи з питань малого та середнього бізнесу у рамках Діалогу Україна-ЄС високого рівня щодо горизонтальних питань та окремих секторів промисловості.

Українська сторона презентувала досягнення у сфері розвитку малого і середнього підприємництва та результати виконання Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року.

Європейську сторону було повідомлено про діяльність Офісу розвитку малого і середнього підприємництва та його основні проекти, що будуть реалізовані у 2019 році, а також про стан реалізації пілотного проекту щодо створення регіональної мережі центрів підтримки підприємництва, у т.ч. про обсяги необхідної підтримки для реалізації зазначеної ініціативи.

Були обговорені шляхи активізації участі українських організацій в програмі ЄС COSME, зокрема в Enterprise Europe Network, Erasmus for Young Entrepreneurs, Cluster Internationalization, а також досвід співпраці з проектами EU4Business в Україні та можливі пропозиції щодо покращення координації проектів.

Окрема увага була приділена можливостям участі в інструменті фінансування малих та середніх підприємств у рамках програми «Горизонт 2020». Сторона ЄС представила актуалізовану інформацію щодо Багаторічної фінансової перспективи ЄС на 2021-2027 рр. та програми щодо Єдиного ринку та «Горизонт Європа».

За підсумками переговорів домовлено координувати подальші дії з узгодження модальностей підтримки європейською стороною пріоритетних напрямів державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні та щодо можливості участі України у нових програмах підтримки ЄС у сфері розвитку малого і середнього підприємництва.

Міністерство закордонних справ України

Мексика

Посол України зустрівся з Першим заступником Міністра закордонних справ Мексики

26.02.19

25 лютого 2019 р. Посол України в Мексиці Руслан Спірін зустрівся з Першим заступником Міністра закордонних справ Мексики Хуліаном Вентурою Валеро.

Під час зустрічі обговорено широке коло тем двостороннього порядку денного, перспективи розвитку відносин між двома країнами, враховуючи значний потенціал співробітництва між Україною та Мексикою в різних сферах.

Посол поінформував Першого заступника Міністра щодо актуальної ситуації в Україні, яка продовжує протистояти російській агресії.

Міністерство закордонних справ України

Ізраїль

Україна може скасувати безвіз з Ізраїлем через проблеми в аеропортах - МЗС

28.02.19

Міністерство закордонних справ України не виключає скасування безвізового режиму з Ізраїлем, якщо на кордоні цієї країни будуть систематично порушуватися права українських туристів.

Про це заявила речниця МЗС України Катерина Зеленко на прес-конференції в Києві.

Вона нагадала, що 15 лютого в аеропорту "Бориспіль" 35 громадянам Ізраїлю відмовили у в'їзді на територію України через відсутність достатніх коштів або невідтверджену мету візиту. У свою чергу Ізраїль на знак протесту затримав цілий літак з України зі 140 українськими громадянами.

"У подальшому ми будемо оцінювати масштаб і характер порушень прав українців закордоном і ступінь готовності країн боротися із випадками порушення законодавства. У разі, якщо іноземні уряди не будуть належним чином ставитися до боротьби з нелегальним наймом і прийомом на роботу українських громадян, якщо права українських туристів і подорожуючих будуть систематично порушуватися, ми будемо переглядати умови поїздок громадян, в тому числі і доцільність збереження безвізового режиму для громадян тих країн, де права наших співвітчизників систематично порушуються", - сказала Зеленко.

Вона також повідомила, що МЗС передало ноту Ізраїлю, в якій зазначено, що захист прав громадян України, включно під час короткотермінових поїздок і тривалого проживання закордоном, є пріоритетом для міністерства і української влади.

"Ми інтенсифікували співпрацю з нашими ізраїльськими партнерами з метою здійснення більш глибокого моніторингу ситуації із забезпеченням прав українців, які здійснюють подорожі до Ізраїлю...Проблема є системною і її потрібно вирішувати на рівні міжвідомчої співпраці", - сказала Зеленко.

Останнім часом в аеропорту Бен-Гуріон у Тель-Авіві почастишали випадки затримання українських громадян, деяких з них довго допитують про мету візиту, деяких після цього відправляють додому.

За заявою МЗС Ізраїлю, подібна практика пояснюється збільшенням числа нелегальних мігрантів з України.

Європейська правда

Опір російській гібридній війні

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ

В Сочі дано старт поглинанню Білорусі Росією

Президенти Білорусі і Росії Олександр Лукашенко і Володимир Путін обговорили майбутні відносини двох країн після зміни президентів. Про це в п'ятницю, 15 лютого, заявив білоруський лідер за підсумками переговорів з російським колегою в Сочі, повідомляє ТАСС. Лукашенко також зазначив, що тема суверенітету РФ і Білорусі "навіть не обговорюється, є дві держави". При цьому він вказав, що Мінськ готовий в справі інтеграції йти настільки далеко, наскільки готова Москва. Крім того, як розповів глава Білорусі, тема податкового маневру з Путіним не обговорювалася. "Вона (проблема), дійсно, існує, але я вам виключно щиро і чесно кажу, президент (Путін) підтвердить, ми, по-моєму, навіть це слово не вимовляли за ці три дні", - сказав він журналістам, відповідаючи на питання, чи прийнято рішення по темі податкового маневру. В цілому білоруський лідер засумнівався в тому, що це питання є найважливішим в російсько-білоруських відносинах, зазначивши, що, крім нього, є й інші проблеми, які потрібно вирішити.⁵

Наразі відносно Білорусі Кремль проводить операцію – **знижки на нафту в обмін на частку суверенітету**. У своєму блозі журналістка Ольга Лень зазначає: від Олександра Лукашенко вимагають передачі певних зовнішньополітичних і зовнішньоекономічних функцій на рівень Союзної держави Росії і Білорусі. Тепер **в 2019 році ми на прикладі Білорусі побачимо, що могло б стати з Україною, якби Віктор Янукович залишився при владі, все до цього поступово йшло, в цьому не варто сумніватися**. За словами Ольги Лень, найдивніше це те, що білорусів поступово готують до того, що у них не стане країни. У Білорусі навіть новини російського «Первого канала» йдуть на білоруському держканалі. Тобто, білоруси дивляться на навколишній світ очима російських пропагандистів. При таких обставинах питання, чи вийде у Кремля «нагнути» Олександра Лукашенко – це риторичне питання.

Про те, що Мінськ може «заплатити» Москві за одержувані від Кремля преференції власним суверенітетом, розповів головний редактор радіостанції «Ехо Москви» Олексій Венедиктов. «Одним з варіантів продовження

⁵ <https://korrespondent.net/world/4065558-lukashenko-y-putyn-obsudyly-otnosheniya-stran-poslesmeny-prezydentov>

повноважень як глави держави Володимира Путіна може бути об'єднання, анексія, приєднання, союз з Республікою Білорусь. Це один з варіантів. Можливі й інші», – зазначив він. Венедиктов додав, що таке «приєднання» може відбутися вже в найближчі кілька років. Зокрема, воно може бути приурочено до виборів в Держдуму РФ. Відзначається, що Кабміном було створено робочу групу з інтеграції двох держав. Відповідне розпорядження вже підписав глава російського уряду Дмитро Медведєв. Крім цього, Медведєв заявив, що відповідну робочу групу, яка буде займатися питаннями по поглинанню Білорусі, очолить міністр економічного розвитку Російської Федерації Максим Орешкін.⁶

"У військове протистояння я не вірю, мені здається, що **Путін сподівається дотиснути Лукашенка економічно, тому що білоруський президент сидить на голці російських "субсидій"**. Лукашенко як завжди намагається шантажувати Путіна тим, що він піде на Захід, і зараз він намагається знову налагоджувати якісь відносини з ЄС", – сказав у коментарі OBOZREVATEL російський опозиціонер Павло Шехтман. Однак, на думку росіянина, можливості Європи для підтримки Білорусі, в разі протистояння з РФ, досить обмежені. Гроші для Мінська там точно ніхто виділяти не збирається. "Лукашенко сам загнав себе в цю ситуацію. Протягом свого головування він твердив про об'єднання, відновлення Радянського Союзу, він тиснув на білоруських націоналістів. Він думав, що такий хитрий і обведе РФ навколо пальця, і буде змушувати утримувати себе під приємну для Москви риторіку. А Москва каже: "Давайте тепер об'єднуватися", – вважає Шехтман, як повідомляє OBOZREVATEL.

На думку російського опозиціонера, велика надія у Лукашенка залишається на підтримку його силовими держструктурами. В цьому випадку у нього створюється більше поля для маневрів. Інша справа, що **командування білоруських силовиків – це кадри з РФ**. Як інформує OBOZREVATEL "У Білорусі диктатура, але диктатор призначив всюди прорадянські кадри, які гарні, щоб тиснути націоналістів, але що буде, коли доведеться вступати в протистояння з Путіним, ось це незрозуміло", – зазначив він.⁷

Хоча анексія Білорусі Росією в найближчий час майже неможлива, але вектор на об'єднання все ж становить загрозу для України та регіону. Кінець 2018 року відзначився резонансними подіями в сфері білорусько-російських відносин. Вустами прем'єра Дмитра Медведєва Росія взялась за реалізацію положень Договору про утворення Союзної держави з Республікою Білорусь, нагадавши правителю Мінська про взяті ще в далекому 1999 році зобов'язання. Відверта демонстрація намірів Росії до запізненої реалізації Договору не може не викликати питання: **наскільки реальним є вірогідність приєднання Росією Білорусі в 2019 році та які наслідки це матиме для України та її сусідів?**

Нещодавній російський наступ на білоруську незалежність вочевидь був частиною так званого «кримського консенсусу» в російській внутрішній політиці: путінський режим підгодовує населення Росії зовнішньополітичними «перемогами» («повернення» Криму, «розгром» ІДІЛ в Сирії), підігруючи імперські амбіції росіян, натомість отримуючи лояльність та рейтинги. **Приєднання Білорусі як величезний прорив в об'єднанні «русского міра» своїм пропагандистським ефектом могло б стати головним успіхом Кремля в 2019 року та відвернути увагу від економічних та**

⁶ <https://politeka.net/ua/news/politics/857615-belarus-ischeznet-iz-karty-mira-lukashenko-prodalsja-putinu/>

⁷ <https://www.obozrevatel.com/ukr/abroad/sidit-na-goltsi-nazvana-velichezna-pomilka-lukashenko-v-protistoyanni-rf.htm>

соціальних проблем. На жаль для Москви, здійснити таке об'єднання в односторонньому можливо здійснити тільки під силовим тиском. Значною перешкодою для планів росіян все ще виступає незмінний президент Білорусі Олександр Лукашенко, абсолютно не зацікавлений у зменшенні своєї персональної влади. А саме це чекає на його режим в разі офіційного «об'єднання» з Росією, а по факту підпорядкування Кремлю. Тому Лукашенко в притаманній йому гострій формі виступає проти вимог росіян, заявляючи, що не допустить поглинання Білорусі Росією. Але **враховуючи залежність Білорусі, зокрема економічну, від Росії наврядчи це зупинить експансіоністські наміри Росії.**